

Copyright ©

All rights reserved including the right of reproduction in whole or in part in any form.

Deși autorul a făcut tot posibilul să furnizeze numere de telefon și adrese de internet exacte în momentul publicării, nici editorul, nici autorul nu își asumă responsabilitatea pentru orice erori sau pentru schimbări care apar după publicare. Mai mult, editorul nu are niciun control și nu își asumă nici o responsabilitate pentru site-urile web ale autorilor sau ale terților sau pentru conținutul acestora.

NOTA EDITORULUI: Această publicație este concepută pentru a furniza informații exacte și autorizate în ceea ce privește subiectul vizat. Este vândută cu înțelegerea că editorul nu este angajat în prestarea de servicii legale, contabile sau de altă natură profesională. Dacă aveți nevoie de sfaturi legale sau de altă asistență specializată, ar trebui să contractați serviciile unui specialist competent.

Pentru ediția în limba română:

- I. George Chiriță (traducere și note)
- II. Daniel-Vasile Șes (redactor-șef) / e-mail: office@iblock.ro
- III. Felicia Drăgușin (DTP) / e-mail: felixiulia@gmail.com
- IV. Daniel-Vasile Șes (design copertă) / e-mail: office@iblock.ro
- V. Mihai Tiepac (revizuire tehnică) / e-mail: contact@itrade-hub.com

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

AZIZ, ANDREW

Cum să trăiești din day-trading : ghidul începătorului în day trading: unelte, strategii, gestionarea banilor, disciplină și psihologia tranzacționării / dr. Andrew Aziz ; trad. din lb. engleză de George Chiriță. - Rădești : iBlock.ro, 2025

ISBN 978-630-95074-4-0

I. Chiriță, George (trad.)

336

CUM SĂ TRĂIEȘTI DIN DAY-TRADING

**Ghidul începătorului în day
trading: unelte, strategii,
gestionarea banilor, disciplină și
psihologia tranzacționării**

Dr. Andrew Aziz

Traducere din limba engleză de George Chiriță

iBlock.ro
Rădești, 2025

Cuprins

Declinarea responsabilității.....	VIII
Mulțumiri.....	IX
Dragi cititori.....	X
Prefață	XI
Tradingul în lumea modernă.....	XI
Cuvânt înainte.....	XIX
Capitolul 1. Introducere	1
Criptomonede	20
Capitolul 2. Cum funcționează day-tradingul.....	26
Day-trading versus Swing-trading	26
Poziția Long, Poziția Short	30
Tranzacționare de înaltă frecvență (HFT)	35
Capitolul 3. Gestionarea riscurilor și a conturilor.....	45
Gestionarea riscurilor în trei etape	54
Psihologia tranzacționării.....	55
Capitolul 4. Cum găsești acțiunile potrivite pentru tranzacționare	63
Acțiuni în mișcare	65

Float și capitalizare de piață	70
Radar de volum în timp real.....	77
Scanner Bull Flag Momentum în timp real.....	78
Scanere de inversare în timp real.....	79
Capitolul 5. Instrumente și platforme	83
Ce broker să folosești?.....	83
Regula Pattern Day Trade	84
Brokeri convenționali versus brokeri cu acces direct.....	86
Interactive Brokers	88
Capital Markets Elite Group Limited	89
Robinhood și brokerii fără comisioane.....	91
Platforma de tranzacționare	93
Date de piață în timp real.....	95
Nasdaq Level 2 și Bid-Ask.....	96
Ordine de piață / Market order.....	99
Ordine limită / Limit order.....	100
Ordine limită tranzacționabile / Marketable limit orders	101
Capitolul 6. Prezentarea lumânărilor.....	110
Lumânări descendente (bearish)	116
Dojiuri: simplu, stea căzătoare, ciocan (simple, shooting Star, hammer).....	119
Capitolul 7. Strategii importante de day-trading.....	123
Bottom Reversal.....	151
Top Reversal	155
Capitolul 8. Pas cu pas către o tranzacție de succes	196
Elaborarea unei liste de acțiuni urmărite	196
Capitolul 9. Studiu de caz al unui trader care a avut succes recent	212
Observații ale unui trader novice, dar de succes	214
Despre autor.....	214
Examinarea pas cu pas a unei tranzacții	223
Capitolul 10. Următorii pași pentru traderii începători	227
Cuvinte finale	263
Cele 10 reguli ale lui Andrew privind day-tradingul	267
Glosar	269

Cuvânt înainte

„Individual, suntem o picătură.

Împreună, suntem un ocean.”

– Ryunosuke Satoro

Când l-am cunoscut pe Andrew, m-a învățat o lecție importantă. Stăteam la Sarabeth's, locul meu preferat din New York pentru servirea brunch-ului în weekend, așteptând să mă întâlnesc cu o nouă cunoștință din comunitatea de trading despre care începusem să aud multe. În cea mai mare parte a timpului, îmi văd de treabă și îmi petrec 85% din timp conducând biroul nostru de tranzacționare din New York. Și chiar dacă firma mea are și o divizie separată de formare a traderilor (SMB Training), personalul nostru face adesea glume pe seama mea pentru că nu cunosc și alți oameni din domeniul formării profesionale. Apoi intră pe ușă Andrew. Ne întâlnim. Comandăm. Vorbim de-ale meseriei. El îmi cântă în strună politicos în lipsa mea totală de cunoștințe despre activitatea sa și despre majoritatea lucrurilor din afara zidurilor SMB Capital, acea firmă care tranzacționează cu capitaluri proprii pe care am coînființat-o în 2005.

Sorbind din ceaiul meu cu gheață proaspăt preparat, cu multă lămâie, aștept răspunsul la întrebarea pe care tocmai i-am adresat-o lui Andrew:

– Hei, câți membri are Bear Bulls?

Andrew îmi răspunde direct:

– Peste 600.

Aproape că am scuipat ceaiul cu gheață. Mă gândesc în sinea mea: „Ce idiot sunt! Cum de nu-l cunoști pe tipul ăsta?” Ce număr impresionant de membri a inspirat într-o perioadă atât de scurtă. Mai important, m-a învățat multe despre cultura bazată pe învățare pe care o construise pentru traderii individuali și independenți în cadrul comunității sale de tranzacționare, Bear Bull Traders. Andrew m-a învățat să nu mă mai prezint niciodată la o altă întâlnire cu un lider din lumea traderilor individuali și independenți, cum era el, nepregătit și neinformați cu privire la activitatea importantă pe care o desfășoară cu și pentru atât de mulți alți oameni.

Am apreciat foarte mult această lecție și încă mi-o amintesc în fiecare zi în activitatea mea.

De la acea conversație, Bear Bull Traders a continuat să crească. Nu doar numărul de membri este impresionant, ci și întreaga comunitate și cultura bazată pe învățare pe care le-a construit Andrew. Hai să-ți împărtășesc câteva anecdote.

După brunch-ul meu unde m-am prezentat ca un amețit, SMB și Bear Bull Traders au colaborat la un webinar educațional pentru comunitatea lor de tranzacționare. Aici am învățat rapid despre valoarea inerentă a culturii lor – cultura lor bazată pe învățare. În mod normal, atunci când mi se cere să prezint un webinar, sunt întrebat și ce subiect aș dori să prezint. Din nefericire, dar în realitate, nimănui nu-i pasă cu adevărat despre ce este vorba, atâta timp cât urmează să prezinte autorul ăla renumit care scrie despre trading și cofondatorul SMB. Doar că atunci mi s-a cerut să prezint comunității Bear Bull Traders. Cu ei, am avut parte de o experiență complet diferită și plăcut surprinzătoare. Un membru-cheie al comunității lor a sugerat să îmi prezinte o tranzacție pe care o făcea după *Manual*, iar apoi eu să-i ofer feedbackul meu critic asupra activității sale. Poftim? Asta ar fi fost ceva ce nu mai făcusem niciodată și o oportunitate de învățare nemaipomenită pentru participanții la webinar. Cine erau acești oameni (de la Bear Bull Traders)?

Așa că am ales tema: *Cum să devii un trader profitabil în mod constant folosind Manualul.*

Să-ți ofer câteva informații despre contextul pentru această temă de webinar. A doua carte pe care am scris-o se numește *The PlayBook* și prezintă modul în care un trader serios își poate construi afacerea de trading. Pe scurt, îți elaborezi un Manual cu niște tranzacții cât se poate de specifice pe care le faci cel mai bine. Și apoi tranzacționezi doar în baza aceluși Manual. Elaborarea unei tranzacții pentru Manual este un exercițiu pe care traderii noștri noi de la SMB îl folosesc zilnic pentru a-și dezvolta afacerea. Andrew scrie în mod convingător în această carte despre importanța unui plan de afaceri pentru succesul unui trader. Deci, în contextul său veritabil, întrebarea pentru această temă de webinar era:

„Sunt un trader individual serios și vreau să-ți arăt munca mea serioasă, astfel încât comunitatea noastră de traderi serioși în curs de dezvoltare să facă progrese reale și semnificative.”

Și am avut o sesiune de învățare substanțială și la nivel înalt pe *Manualul* acestui membru, care a adus beneficii reale comunității lor de tranzacționare.

În plus, desigur, la webinar au participat la fel de mulți oameni pe cât participau și la webinarurile pe care le frecventam eu. Autorul și traderul de față a intuit un tipar în această comunitate Bear Bull Traders. Și apoi a urmat sesiunea de întrebări și răspunsuri. Aceasta demască întotdeauna cultura unei comunități de tranzacționare. Întrebările sunt doar despre banii pe care îi aduc tranzacțiile noastre sau și despre procesul care duce la succes? Întrebările lor erau despre proces. Sau, mai bine spus, tipul de întrebări pe care m-aș aștepta să mi le pună traderii noștri profesioniști în curs de dezvoltare de la firma mea.

Comunitățile importante au nevoie de lideri mari. Din experiența mea, marii lideri se gândesc la modul în care îi pot ajuta pe ceilalți înainte de orice altceva. Am descoperit asta cu Andrew.

Așadar, eu și Andrew am construit o relație, dar trebuie să recunosc că încă încercam să ne dăm seama ce fel de om este celălalt. Cam tot pe atunci, mă înscriseram pe liste să devin membru al consiliului de administrație al Traders4ACause și am asistat la crearea ordinii de zi cu conferințarii pentru evenimentul nostru în persoană din Las Vegas. Căutam conferințarii de calitate, care să fie traderi adevărați, care să

ofere o valoare reală comunității de traderi și care să nu fie escrocii care prea des pătrund în educația traderilor. M-am gândit la Andrew.

L-am contactat pe Andrew pentru a vedea dacă ar putea să vorbească și să ne ajute să promovăm evenimentul caritabil. De obicei, acest lucru necesită o prezentare lungă a modului în care implicarea în caritate ar ajuta prezentatorul și compania sa. Chiar avem deja făcută o prezentare lungă, cu diapozitive, în acest sens. Totuși, după câteva minute de discuție, Andrew a spus că participă. Și nu doar atât, că Bear Bull Traders participă. Ba mai mult, va face o donație și își va anunța lista de corespondență pentru a încuraja membrii comunității sale să participe. A fost peste măsură de generos și de amabil și toate acestea fără să-i pese sau fără să știe cum l-ar putea ajuta pe el și/sau cum i-ar putea ajuta compania.

Și nu pot să uit de momentul în care SMB și Bear Bull Traders au făcut parteneriat pentru un alt webinar privind comunitatea sa de traderi. De data aceasta am stabilit: **Învățarea colectivă** într-o comunitate de traderi / inclusiv perspective din interior asupra modului în care o firmă care tranzacționează cu capitaluri proprii din New York își îndrumă noii traderi. Andrew a sugerat ca SMB să promoveze în timpul webinarului, ca resursă pentru comunitatea sa de tranzacționare, programul nostru de formare emblematic, SMB DNA. Fiind un călător avid, el a menționat acest lucru în timp ce se conecta la un apel Zoom cu echipa sa și SMB de pe un traseu montan din Machu Picchu. A trebuit să urce un mai sus pentru a avea semnal pentru legătură. Echipa noastră de marketing de la SMB Training, divizia noastră de educație, a răspuns că ar trebui să îi urmărim pe cei care se înscriu din comunitatea sa și să compensăm Bear Bull Traders pentru toate vânzările. Am fost cu toții de acord. Apoi, aproximativ cincisprezece minute mai târziu, Andrew mi-a trimis un e-mail în care îmi recomanda ca orice parte din vânzări datorată Bear Bull Traders să fie trimisă către Traders4ACause, deoarece aceasta era o destinație mai bună pentru bani. Cine face asta?

Marii lideri ai comunităților importante atrag după ei oameni serioși și de calitate. Am constatat că acesta este și cazul Bear Bull Traders. Recent, Bear Bull Traders a organizat un eveniment în New York pentru membrii săi și ne-a rugat pe mine și pe Steve

Spencer, partenerul meu de trading, pe dr. Brett Steenbarger, care este coach-ul și mentorul traderilor noștri și ai unora dintre cei mai de succes traderi instituționali și de fonduri speculative din lume, să participăm. Nu am putut participa pentru că aveam o obligație acceptată anterior față de fiul meu, dar partenerul meu mi-a transmis că evenimentul a fost plin ochi de traderi serioși. În dimineața următoare, eu și Andrew am hotărât să ne vedem la un mic dejun devreme, în oraș, pentru a pune lucrurile la punct. M-a întrebat dacă ar putea aduce și câțiva membri-cheie din comunitatea Bear Bull Traders pentru a se întâlni cu mine. Pentru mine, câțiva înseamnă doi, poate trei. Opt membri-cheie ai Bear Bull Traders au venit la discuții, iar un altul a trimis un mesaj text în care își cerea scuze că nu poate ajunge. A fost un mod minunat de a petrece o sâmbătă dimineața în New York – să vorbești despre trading cu traderi serioși.

Dacă există o lecție esențială pe care am învățat-o conducând o firmă de trading din 2005 și fiind trader profesionist de la sfârșitul anilor '90, aceasta este că nimeni nu devine mare trader de unul singur. Pe pagina de pornire a Bear Bull Traders poți găsi această lecție: nu face trading de unul singur.

SMB este în primul rând un birou care tranzacționează cu capitaluri proprii de tip PnL (profit și pierdere), cu sediul în New York. Angajăm traderi, îi instruiți, îi plătim și le oferim toate resursele de care au nevoie pentru a reuși. Suntem foarte mândri de faptul că unul dintre traderii noștri tocmai a depășit 10 milioane în profituri din tranzacționare pe anul în curs, iar alți doi nu sunt departe. Și, când scriu aceste rânduri, suntem abia în iunie. Când acest trader remarcabil a depășit acest reper PnL, primul lucru pe care l-a făcut a fost să sune personal pe toți oamenii din firmă care l-au ajutat să atingă acest obiectiv. I-a mulțumit îndeosebi șefului nostru de echipă, care l-a încurajat să își exprime cele mai bune idei de trading și cu ajutorul opțiunilor, ceea ce a dus la o creștere semnificativă a profiturilor sale. În această carte, Andrew susține pe bună dreptate că traderii individuali și independenți au nevoie de formare continuă.

Așa că ceea ce voi spune în continuare sper să inspire următoarea generație de traderi individuali și independenți. Toți traderii noștri tranzacționează și se dezvoltă în cadrul unei echipe. Ei se formează

în firmă și apoi se mută într-o anumită echipă condusă de un trader senior de mare succes. Niciun trader junior nu face nimic de unul singur. Nu își petrece nici măcar o zi de formare și dezvoltare singur. Importanța comunităților, a comunităților serioase de traderi precum cea de la Bear Bull Traders, constă în faptul că te dezvolți alături de alți traderi care te pot ajuta semnificativ să progresezi. Andrew te învață asta în cartea de față.

Este greu să faci trading. După cum ne sfătuiește Andrew în această carte, nu este o schemă de îmbogățire rapidă. Nu ți se cuvine dreptul de a reuși. Activitatea te va pune la încercare din punct de vedere psihologic, făcându-te adesea să te îndoiești că vei reuși. În această carte, Andrew tratează psihologia tranzacțiilor, gorila de 400 de kilograme din biroul fiecărui trader, la orice nivel. Este normal să te aștepți să ai o ocazie legitimă de a afla cât de bun poți fi ca trader. Comunitățile de tranzacționare de calitate îți oferă această șansă.

Coach-ul nostru de trading, dr. Brett Steenbarger, cu pumnii încleștați, a spus în fața unei încăperi cu angajați noi: „Suntem meniji să facem ceva mare”. Lucrul cu traderi serioși, individuali și independenți, într-o comunitate extraordinară, îți oferă această oportunitate de a face „ceva mare”.

Ești pe mâini bune, cu un om bun, care a construit o comunitate și o cultură importantă pentru traderii serioși, independenți și individuali. Bucură-te de cea mai recentă contribuție a lui Andrew la comunitatea de traderi.

A, să nu uit! Are acum peste 5.000 de membri, dintre care 1.200 foarte activi.

Mike Bellafiore
 New York, iunie 2020

Mike Bellafiore este cofondator al SMB Capital, o firmă din New York care tranzacționează cu capitaluri proprii, și al SMB Training, divizia lor de formare a traderilor. Mike este, de asemenea, autorul cărților „clasice de trading” *One Good Trade* și *The PlayBook*.

Capitolul 1

Introducere

Privire retrospectivă asupra anului 2022

Prima versiune a acestei cărți a fost publicată în vara anului 2015 și, până în prezent, a fost bestseller internațional timp de șapte ani consecutiv. De asemenea, a fost publicată până în prezent în douăsprezece limbi (engleză, japoneză, chineză, cantoneză, vietnameză, spaniolă, franceză, rusă, thailandeză, hindi, farsi și portugheză). Cartea rămâne una dintre cele mai „dorite” pe Amazon și pe diverse alte platforme de publicare în mai multe categorii legate de tranzacționarea online, strategie, afaceri și finanțe, precum și de analiza tranzacțiilor și investițiilor.

În primele luni ale anului 2020, tranzacțiile mele personale mergeau mai bine ca niciodată și, având în vedere volatilitatea cu care se confruntau piețele financiare globale din cauza pandemiei, nu am simțit nevoia de a reveni asupra acestei cărți. Într-o ediție anterioară, am inclus adresa mea de e-mail la sfârșitul cărții și i-am invitat pe cititori să mă contacteze dacă îi pot ajuta în drumul lor de a deveni un trader profitabil. Primesc câteva e-mailuri în fiecare săptămână, atât de la traderi noi, cât și de la cei cu experiență, care

îmi pun întrebări sau îmi cer mai multe clarificări cu privire la un exemplu sau o strategie evidențiată într-una dintre cărțile mele. A fi în contact cu cititorii este interesant pentru mine, deoarece sunt întotdeauna interesat să aflu despre experiențele lor de tranzacționare. Dar în martie și aprilie 2020, în timpul pandemiei COVID-19, am început să primesc un număr neobișnuit de e-mailuri de la traderi noi. M-am întrebat de ce, dintr-odată, atât de mulți traderi începători mă contactau. Ce se schimbase?

Răspunsul se găsește în Google Trends, după cum se vede în Figura 1.1 de mai jos. Când a lovit pandemia COVID-19, pe piața bursieră a început să scadă masiv, pe măsură ce realitatea unei prăbușiri economice și a unei recesiuni globale s-a instalat. Scăderea masivă de pe piața bursieră, creșterea șomajului și o recesiune iminentă au apărut la știri în fiecare zi. După unsprezece ani de „Bull Market”² (de la criza financiară din 2007/2008), recesiunea pandemică din 2020 a devenit primul „Bear Market”³ pe care mulți traderi și investitori au experimentat-o vreodată. Și acesta este motivul pentru care primeam atât de multe e-mailuri și cereri de ajutor. Oamenii erau acasă, adesea închiși din cauza restricțiilor, și aveau mai mult timp la dispoziție. Colapsul financiar era la știri și oamenii erau curioși să afle mai multe despre el. Mulți citeau și învățau despre piețe. Chiar dacă cineva nu lucrează într-o bancă sau nu are un cont de brokeraj, practic viața fiecăruia dintre noi este într-un fel legată de Wall Street și de celelalte piețe financiare internaționale.

² Un **Bull Market** (Piață Taur) este o perioadă prelungită în care prețurile activelor financiare, în special ale acțiunilor, înregistrează un trend ascendent susținut. Termenul „Bull Market” provine din modul în care un taur (bull) atacă – acesta își îndreaptă coarnele de jos în sus, simbolizând o piață în creștere

³ Un **Bear Market** (Piață Urs) este o perioadă prelungită în care prețurile activelor financiare, în special ale acțiunilor, scad semnificativ. Se caracterizează prin pesimism, scădere economică și lipsă de încredere a investitorilor. Termenul „Bear Market” provine din modul în care un urs (bear) atacă – acesta lovește cu ghearele de sus în jos, simbolizând o piață în scădere.

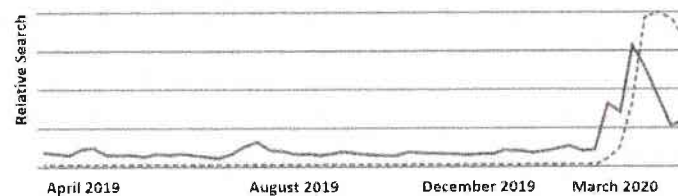

Figura 1.1 – Tendințele căutării pe Google a cuvintelor-cheie „COVID-19” și „stock market” (piața bursieră) între aprilie 2019 și aprilie 2020.

După cum poți vedea, există o corelație clară. Pe măsură ce scăderea pieței bursiere a atins ciclurile de știri, oamenii au început să caute din ce în ce mai mult despre piața bursieră pe Google!

Cea mai interesantă observație din figura de mai sus mi se pare a fi aceea că, pe măsură ce piața bursieră s-a prăbușit, iar scăderea acesteia a ajuns la știri, oamenii au dorit să afle mai multe despre piața bursieră. Această corelație este, de fapt, vizibilă în aproape toate prăbușirile anterioare ale pieței bursiere, inclusiv criza financiară din 2007/2008 și bula dot-com din 2000, aceasta din urmă fiind momentul în care s-a spart balonul prețurilor exagerate și mai ales supraevaluate ale majorității companiilor cu activități legate de internet și de tehnologie.

Figura 1.2 – Comparatie între piața în creștere din 2019 și piața în scădere din 2020, după cum arată modificarea valorii acțiunilor a 500 dintre cele mai mari companii americane. Aceste companii sunt urmărite de S&P 500

și sunt tranzacționate într-un fond tranzacționat la bursă cunoscut sub numele de SPDR S&P 500 ETF Trust (simbol bursier: SPY).

Ca să știi și tu, S&P se referă la Standard & Poor's, una dintre companiile care urmăreau aceste informații.